

PLA D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL

(aprovat pel consell escolar el 22-7-21)

0. Introducció.

En el marc de l'orientació acadèmica i professional, el IES La Malladeta desenvolupa els principis i les línies d'actuació establides en el Decret 104/2018, de 30 d'abril, que caracteritzen el model d'escola inclusiva. En conseqüència, hem organitzat les actuacions d'orientació acadèmica i professional des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària que implica a tota la comunitat educativa i estimula la participació de les famílies, agents socials, organitzacions, institucions i associacions de l'entorn, així com la del mateix alumnat.

Aquest Pla estableix els criteris generals que hauran d'orientar la tasca de tot el professorat del centre al llarg del curs escolar, en el context del desenvolupament de les assignatures i de les mesures de resposta del PADIE, així com les actuacions que es duran a terme dins de la planificació d'activitats de tutoria i des del departament d'orientació.

El desenvolupament d'aquest pla contribuirà a proporcionar als alumnes l'assessorament i l'orientació necessària que els ajude en el desenrotllament de la maduresa vocacional i en la presa de decisions vocacionals, especialment a partir de 3r i 4t de l'ESO. Les principals actuacions es faran a través del Pla d'acció tutorial encara que també planificarem activitats complementàries com poden ser: visites a centres de formació, empreses... reunions informatives a pares i mares d'alumnes i assessorament individualitzat en els casos que ho requerisquen. A més, el departament sempre estarà obert a l'atenció individual sol·licitada per qualsevol membre de la comunitat educativa: siga alumne, familiar, professor/a, o agent extern.

1. Criteris generals que hauran d'orientar la tasca de tot el professorat al llarg del curs escolar en el context del desenvolupament de les seues matèries.

Les programacions didàctiques de cada departament es realitzen atenent els principis d'inclusió educativa. La gestió del currículum, tant en els processos de planificació com en el seu desenvolupament, ha de tindre present la diversitat de tot l'alumnat i complir, almenys, els requisits següents:

- a. Estimular la motivació i la implicació de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge i permetre que se senti reconegut i representat.
- b. Aplicar mitjans de representació i d'expressió múltiples i diversos que possibiliten les individualitzacions i personalitzacions per a donar resposta als diferents ritmes d'aprenentatge, motivacions, interessos i circumstàncies de l'alumnat.
- c. Complementar continguts i criteris d'avaluació referents al coneixement, el respecte i la valoració de la diversitat personal, social i cultural, així com a la perspectiva, identitat i expressió de gènere i a la diversitat sexual i familiar existent en la societat, que s'incorporen de manera transversal en totes les àrees, matèries i mòduls del currículum.

- d. Utilitzar metodologies actives i seqüències didàctiques disciplinàries i interdisciplinàries que promoguen la interacció, la col·laboració i la cooperació, que facen servir els recursos de l'entorn i que preparen l'alumnat per a la participació social i la inserció laboral.
- e. Aplicar processos i instruments participatius d'avaluació de l'alumnat que tinguen en consideració tots els elements que intervenen i influeixen en el procés d'aprenentatge, i que faciliten la planificació de la resposta educativa, la identificació i l'organització dels suports i, en última instància, la titulació de l'alumnat o l'acreditació de les competències assolides, per tal de facilitar la seua inserció sociolaboral.
- f. Seleccionar i elaborar materials curriculars i didàctics que promoguen la interacció, permeten diversos nivells de participació i aprenentatge, utilitzen opcions múltiples de motivació, representació de la informació i expressió i respecten els criteris d'accessibilitat, igualtat, no-discriminació i sostenibilitat. S'ha de tindre especialment en compte que els materials curriculars visibilitzen la situació de les dones des de la perspectiva cultural i històrica, que incloguen models de referència i eliminen prejudicis sexistes i discriminatoris.
- g. Realitzar les adaptacions de l'àrea, la matèria o el mòdul dels programes específics d'atenció a la diversitat tot prenent com a referència les programacions didàctiques del nivell. Així mateix, les adaptacions curriculars individuals significatives han de tindre com a referència les unitats didàctiques del grup-classe.

Quan un alumne presenta dificultats d'aprenentatge, el professorat prendrà les mesures de resposta educativa del nivell II que considere oportunes en funció de les barreres d'accés, de participació i d'aprenentatge detectades. Una vegada aplicades les mesures de nivell II, si no foren suficients, informarà al tutor o tutora i al Departament d'Orientació, per si fora necessari convocar una reunió d'equip educatiu i analitzar la implementació d'altres mesures, així com iniciar, si fora necessari, l'avaluació sociopsicopedagògica.

Cada professor en la seua matèria relacionarà els continguts a treballar amb l'entorn, facilitant d'aquesta manera a l'alumnat una vessant aplicada de la matèria i vinculada a les diferents professions relacionades amb la mateixa.

Tot el professorat que a més desenvolupe les tasques de tutor/a implementarà en el seu grup de tutoria les activitats del Pla d'Acció Tutorial planificades per al curs seguint la temporalització establerta i amb la col·laboració del departament d'orientació.

Davant la situació de crisi ocasionada per la Covid-19, tot el professorat coneix el Pla de contingència del centre i participa en el compliment de les normes de la Covid-19. D'altra banda, el professorat ha organitzat el treball per als diferents grups impartits en funció de si el grup assisteix tots els dies al centre o acudeix en dies alterns.

Aquest curs hem incorporat activitats relacionades amb la sensibilització i informació sobre la Covid-19 en el PAT. Així com material per a una tutoria sobre l'organització del temps i del treball per a aquells alumnes que acudixen al centre en dies alterns, i una presentació per informar als pares.

2. Procediments per a la identificació i anàlisi de les barreres que en el context escolar i sociocultural obstaculitzen l'accés igualitari de tot l'alumnat del centre a les diferents opcions acadèmiques i professionals.

Les barreres en el context escolar i sociocultural que obstaculitzen l'accés igualitari dels alumnes a les diferents opcions acadèmiques i professionals poden ser:

- x **Barreres d'accés a la informació**, als materials o als mitjans personals per desconeixement de l'idioma, deficiències sensorial/visual/auditiva, dificultats d'aprenentatge, situació personal i/o mèdica, i barreres socioeconòmiques i socials que dificulten l'assistència regular a classe (compensatòria, absentisme, situacions econòmiques i socials desfavorables).
- x **Barreres d'aprenentatge**, com ara carències de motivació, dificultats per mantenir la concentració i l'esforç, dificultats en l'aprenentatge.
- x **Barreres de participació** que limiten la capacitat d'implicar-se en les activitats del centre, tant referents al coneixement i respecte de valors i normes, motivació i autocontrol, dificultats en les relacions interpersonals i en la interacció grupal a l'hora de treballar en equip.

El professorat en general, i els tutors en particular, són els primers en detectar si un alumne presenta barreres en el context escolar i sociocultural que puguin obstaculitzar l'accés a les diferents opcions acadèmiques i professionals.

Procediments a seguir són: entrevistes amb les famílies, comunicació al departament d'orientació, entrevistes amb l'alumnat per part del tutor o de les orientadores, presentar-li totes les possibilitats i analitzar conjuntament els problemes o barreres per a encetar o continuar un itinerari formatiu, etc.

Abans de la presa de decisions s'informa de les ajudes amb les que pot comptar l'alumne, beques d'estudis, suport o reforç educatiu per recursos de l'entorn socio-cultural, opcions alternatives, etc.

3. Acords per a desenvolupar l'orientació acadèmica i professional a través de les programacions didàctiques de les assignatures a partir dels continguts i criteris d'avaluació transversals que els desenvolupen.

- En totes les programacions didàctiques es desenvolupa un apartat sobre com es treballen els temes transversals a través del currículum d'eixa matèria.
- En un altre document d'aquest Projecte Educatiu, la COCOPE ha concretat el tractament d'alguns temes transversals en els diferents departaments per tal de no duplicar continguts i assegurar-se que tots es treballen en un departament o un altre.
- Els Departaments Didàctics participen en l'orientació acadèmica i professional dels alumnes facilitant a l'alumnat informació sobre les matèries opcionals de cada departament i preparant o revisant els fulls informatius sobre les mateixes que s'inclouen en el dossier informatiu que tenen els tutors per informar a l'alumnat, i està disponible en la web de l'institut.
- Cada departament en el desenvolupament de les matèries que impartix ha de vincular aquestes amb les eixides professionals relacionades, sobre tot aquelles matèries que tenen una vessant aplicada.

4. Actuacions per a incorporar la perspectiva de gènere a les activitats d'orientació.

En el IES, totes les activitats d'orientació van adreçades de manera igualitària a la totalitat de l'alumnat, independentment del seu gènere. La orientació es realitza oferint una resposta el més àmplia possible de totes les opcions, tant acadèmiques com professionals, a tot l'alumnat.

A més, per fer visible l'orientació des d'una perspectiva igualitària, s'ha incorporat un banc de recursos al curs del Departament d'orientació de aules que s'implementaran a través de l'acció tutorial.

Aquests recursos són :

x "Guía de ayuda para la elección no sexista", edita Agrupación de Desarrollo del Proyecto "Diversidad Activa" del Fondo Social Europeo. Aquesta guia arreplega aquests temes que són treballats des de les tutories.

1. Què és la diversificació professional i en que t'influeix
2. "Ell, ella, jo".Gènere i Sexe
3. Influeix ser home o dona a l'hora de triar una professió o per treballar?
4. Com puc decidir bé?
5. Decidir.... Després de conèixer

x "Rompiendo esquemas. Programa de orientación académica y profesional". Instituto Asturiano de la Mujer. Aquesta guia conté propostes d'activitats d'orientació dirigides a tots els nivells d'ESO, englobades en l'autoconeixement, el coneixement del sistema educatiu i del mercat laboral, la corresponsabilitat i el treball.

5. Activitats informatives i formatives, dirigides a l'alumnat i les seues famílies, sobre les eixides acadèmiques i professionals.

En la tutoria es realitzaran les activitats d'orientació acadèmica, que mostrem a continuació, durant el 2º i 3º trimestre.

Amb els alumnes d'ESO:

- x Informació de l'estructura del 2n d'ESO i 3r i 4t d'ESO corresponents a cada curs: opcionalitat (explicació del contingut i metodologia i l'itinerari educatiu).
- x Informar als alumnes que amb l'edat de 16 anys abandonen l'ensenyament de les opcions acadèmiques (Prova d'accés als CFGM, FP Bàsica...) i/o professionals (SERVEF, Món laboral etc...) a les que poden optar.

Amb els alumnes de 4t ESO:

- x Informar de les opcions al finalitzar l'etapa: Batxillerat, Cicles Formatius de Grau Mitjà, Situació Laboral.
- x Participar en les Jornades informatives de FP que organitza el centre.
- x Participar en la fira d'orientació que organitza la Regidoria de Joventut de la localitat.
- x Orientació en l'elecció d'opcional del Batxillerat i els diferents itineraris a triar.

Amb els alumnes de 1r de Batxillerat:

- x Informar als alumnes de l'estructura de 2n de Batx. i de les eixides professionals de les diferents modalitats, també de la situació laboral i dels CF Grau Superior.
- x Informar-los dels Cicles Formatius de Grau Mitjà per als alumnes que no superen el curs.
- x Visitar alguna de les universitats públiques de la Generalitat Valenciana.

Amb els alumnes de 2n de Batxillerat:

- x Informació de les opcions educatives al finalitzar batxillerat (universitats, Cicles formatius de grau superior, escoles privades) i de la situació laboral.
- x Informació del programes de conèixer la universitat i dels viatges a les facultats i de les Xarrades informatives al centre.
- x Xarrada d'antics alumnes per donar-los a conèixer altres aspectes paral·lels a la vida acadèmica i de la possibilitat d'estudiar en valencià a la Universitat.

Amb els alumnes de FP Bàsica:

- x Informació de les opcions educatives al finalitzar la Formació Professional Bàsica (Cicles Formatius de Grau Mitjà, escoles privades) i de l'accés a aquests ensenyaments (sol·licituds de matrícula, notes mitjanes...).
- x Informació de les eixides professionals de la mateixa família professional i altres que els ho interessin.
- x Vídeo d'antics alumnes on relaten la seua experiència cursant la FPB i què fan en l'actualitat.

Amb els alumnes dels altres Cicles Formatius:

- x Informació de les opcions educatives al finalitzar el cicle formatiu (universitats, Cicles formatius de grau superior, escoles privades) i de l'accés a aquests ensenyaments mitjançant xarrades presencials, per Webex, presentacions i vídeos.
- x Visita a la Universitat d'Alacant per veure la Facultat i anar a les xerrades informatives sobre el grau que els ho interesse.

Aquestes activitats es realitzaran amb els tutors i amb la col·laboració dels departaments didàctics (professors d'àrea), amb l'assessorament del D.O.

A més, de manera general, per a tots els nivells educatius, la orientació acadèmica i professional de l'alumnat es dirigirà a:

- x Atendre als problemes que presenten els alumnes en relació a l'orientació i decisió vocacional.
- x Guiar el procés d'elegir l'itinerari educatiu i formatiu del alumnes.
- x Assessorar i informar a la família sobre temes educatius i d'orientació acadèmica.

Recursos d'Orientació: Blog del departament d'orientació, programa el orienta.com/malladeta; fitxes informatives sobre matèries opcionals, dossiers per treballar el procés d'assessorament vocacional (autoconeixement i informació d'itineraris i opcions acadèmiques i professionals) per a tots els nivells d'ESO, Batxillerat i FP, disponibles en la web del centre. Altres recursos web

Altres actuacions:

- x Reunions de tutors i el D.O.
- x Reunions amb l'equip directiu
- x Contacte amb les universitats.
- x Reunions amb els pares.

- x Reunions amb altres institucions municipals o privades.
- x Xarrades als alumnes.

Els continguts, en relació a la orientació educativa, psicopedagògica i professional es poden classificar en quatre blocs temàtics que a continuació enumerem:

- x **AUTOCONEIXEMENT DE L'ALUMNE:** Anàlisi de les característiques personals que influeixen en la determinació del procés vocacional com: expectatives personals, motivacions, preferències, punts forts, influeixes i pressions socials i familiars.
- x **CONEIXEMENT DEL SISTEMA EDUCATIU:** En funció del curs que ens trobem, els continguts aniran variant des de el coneixement de la pròpia etapa educativa que cursen, fins en cursos superiors, ampliar la comprensió de l'alumnat sobre l'oferta acadèmica posterior i els diferents requisits d'accés.
- x **CONEIXEMENT DEL MÓN LABORAL:** Mitjançant diferents activitats: anàlisi del mercat laboral de la zona, tècniques actives de busca de treball (entrevistes de selecció personal, confecció currículum vitae), borses de treball, oposicions.
- x **ACTITUD PLANIFICADORA I PRESA DE DECISIONS:** el que es pretén es capacitar a l'alumnat cap a la seua pròpia presa de decisions que el comprometen en el seu futur acadèmic i professional i que respon a unes estratègies de pensament responsables, racionals i objectives.

6. Actuacions que contribuïsquen a la prevenció de l'abandonament prematur dels estudis i estimulen l'alumnat a cursar estudis postobligatoris i a triar itineraris flexibles i personalitzats.

Complementàriament a les sessions d'orientació grupal, on s'informa de totes les opcions possibles al finalitzar un curs determinat, des del departament d'orientació programem sessions individualitzades d'orientació per aquells alumnes que presenten una major risc d'abandonar estudis (proposats pels tutors/es), i per a tots aquells que voluntàriament ho sol·liciten.

Paral·lelament també organitzem reunions grupals amb l'alumnat per una banda, i amb les famílies per l'altra, per informar-los dels programes i estudis als quals han estat proposats pels respectius equips educatius, com per exemple PMAR, o FPB.

Amb l'alumnat que ha complit 17 anys i cursa quart d'ESO, amb poques perspectives d'aprovar, els informem i assessorem cap a la realització de les proves d'accés a cicles.

Amb l'alumnat que ha complit 19 anys i cursa segon de BAT, amb poques perspectives d'aprovar, els informem i assessorem cap a la realització de les proves d'accés a cicles.

7. Organització d'actuacions d'orientació individualitzada dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu o en situació de risc d'abandonament.

La inclusió educativa requereix donar resposta a tot l'alumnat, respectant les seues necessitats i facilitant els recursos i eines necessàries per obtenir una orientació acadèmica i professional el més adequada als seus interessos i necessitats.

L'equip docent de l'alumne amb NESE o amb risc d'abandonament escolar, es reuneix periòdicament (mínim, una vegada al trimestre), per acordar les línies d'actuació i la orientació més adequada per a cada cas en concret.

A final de curs s'entrega un Consell Orientador a l'alumne on l'equip docent exposa l'acord on han arribat com a proposta educativa i professional de l'alumne per al curs següent.

Les orientadores durant el curs escolar, i a proposta del tutor, es reuneixen amb l'alumne amb NESE o en situació de risc d'abandonament escolar per tal d'orientar-lo i guiar-lo i establir l'itinerari educatiu que millor s'adapte al seu cas i als seus interessos. Al finalitzar el curs es realitza una reunió amb l'alumne i amb la seua família per informar-los de les opcions acadèmiques i professionals que més s'ajusten a l'alumne i les actuacions que s'han de realitzar i terminis establerts (per exemple sol·licituds d'inscripció a Formació Professional Bàsica, Cicles Formatius, etc.).

8. Acords i procediments per a garantir l'accessibilitat de la informació i de les activitats d'orientació acadèmica i professional, tant escolars com extraescolars i complementàries, a tot l'alumnat del centre, amb especial consideració de l'alumnat amb necessitats de suport educatiu i per a la compensació de les desigualtats.

Totes les activitats d'orientació es desenvolupen en el centre en les hores de tutoria, a excepció d'alguna activitat complementària com pot ser una eixida a alguna universitat, fira d'orientació i/o empresa. En estos casos, sempre comptem amb la subvenció del centre per tal que tot l'alumnat puga participar i les despeses de desplaçament no siguen un impediment per a cap alumne de l'institut. A més, quan un alumne amb necessitats de suport educatiu ha de participar organitzem l'activitat tenint en compte aquestes i programant els suports necessaris siguen personals i/o materials.

9. Planificació d'activitats informatives i d'orientació acadèmica i professional en els plans i actuacions de transició entre etapes i modalitats d'escolarització.

Pel que fa als alumnes que s'incorporen des de l'Educació primària cap a l'Educació Secundària, durant tot el curs anterior a l'arribada dels alumnes es realitzen actuacions d'intercanvi d'informació sobre l'alumnat, prestant especial interès a l'alumnat amb NESE, per tal de preparar els recursos necessaris per a aquests, organitzar els grups de 1r d'ESO i organitzar el TEI.

De la mateixa manera, en març del curs anterior es realitza una visita dels alumnes de 1r d'ESO als centres de primària, on els informen de com ha sigut el seu primer curs a l'IES, com s'han sentit, dificultats que s'han trobat, el que els agrada, a més de respondre als dubtes i inquietuds dels alumnes de 6é.

En aquest mes, orientadores i coordinadora de l'ESO realitzen una xarrada per als pares als centres de primària on se'ls informa de la organització i funcionament del centre, matèries que cursaran a l'any següent i optatives de 1r, estructura del sistema educatiu de la Comunitat Valenciana i diferents itineraris educatius que poden seguir els alumnes. En aquest punt se'ls informa molt breument dels diferents programes del centre (PMAR i PR4), iniciació professional, formació professional bàsica, així com de les vies d'accés a cicles formatius i a l'educació postobligatòria.

Al següent mes són els alumnes de 6é de primària els que acudeixen a l'IES per conèixer les seues instal·lacions, les aules on cursaran algunes de les matèries i explicar-los el funcionament del centre. Aquesta mateixa visita es realitza posteriorment amb els pares dels alumnes.

Per a l'alumnat de 4rt d'ESO, es realitzen dos sessions d'orientació per part de les orientadores. En una primera sessió es treballa amb el Blog d'Orientació del Departament i es realitzen les activitats de Orientació del Blog, aprenent a navegar i a utilitzar els recursos d'aquest. En la segona sessió es realitza la orientació acadèmica i professional per al curs següent, informant-los dels diferents itineraris educatius que poden seguir: accés a CFGM, estudis postobligatoris, etc.

Per a l'alumnat que accedeix des de l'ESO cap a la Formació Professional Bàsica, el centre disposa del programa de Iniciació Professional. Aquest programa està destinat a que els alumnes es familiaritzen amb aquests estudis, a més de treballar de manera pràctica les famílies professionals de que disposa el centre, per tal de poder fer una elecció més conscient. Des del Departament d'Orientació a més es realitzen reunions individualitzades amb els alumnes i amb les famílies per tal d'informar-los de la FPB i el seu accés, realitzant vídeos per tal de complementar aquesta informació oferida de manera individual.

A l'alumnat que finalitza la FPB se li orienta per a seguir estudis, informant-los dels tràmits d'accés o per a la incorporació cap al món laboral.

A l'alumnat que finalitza Batxillerat se li realitza una sessió d'orientació en la que se'ls informa dels diferents itineraris que poden seguir (formació professional, grau universitari, etc.), característiques de la prova d'Accés a la Universitat, ponderacions, entre altres. A més es realitzen visites a algunes de les Universitats a les que poden accedir (UA, UPV, UMH) on se'ls ho explica els diferents graus i les eixides professionals d'aquests.

A l'alumnat de grau mitjà se'ls orienta per seguir els seus estudis en cicles formatius de grau superior de la mateixa família i se'ls informa dels tràmits d'accés, oferint-los suport per realitzar-los si el necessiten.

L'alumnat de grau superior visita la Universitat d'Alacant.

Tant en grau mitjà com superior s'organitzen xarrades de professionals del sector per donar a conèixer les eixides laborals.

10. Planificació d'actuacions i acords destinats a atendre les conseqüències de les condicions extraordinàries que van afectar el desenvolupament del curs 2019-2020 derivades de la situació de crisi ocasionada per la Covid-19.

Tot el professorat del centre disposa del llistat d'alumnat que ha promocionat amb assignatures pendents, per tal d'explicar i facilitar com han de recuperar l'assignatura pendent si continuen cursant-la. Cada professor s'encarrega d'establir el pla de reforç per a la matèria que impartix.

El tutor de cada grup també coneix les situacions particulars de cada alumne i l'orienta a que s'apunte i organitze la recuperació de les matèries pendents, sobre tot, d'aquelles que no cursa i de les quals ha d'entregar treballs o estudiar per a una data d'examen concreta.

En el departament d'orientació del centre atenem de manera individualitzada a l'alumnat que necessite orientació personal i acadèmica per poder avançar en el seu itinerari formatiu i, en general, a tot aquell alumnat que s'haja pogut veure afectat per les esmentades circumstàncies.

Respecte a l'alumnat de programes d'atenció a la diversitat, en el centre tenim PMAR i PR4, la orientadora s'entrevistarà al llarg del primer trimestre amb cadascun dels alumnes, per conèixer les seues preocupacions i/o necessitats emocionals, personals i/o acadèmiques; a més el professorat d'àmbits d'estos programes disposen d'una hora setmanal de coordinació amb el departament d'orientació. on debatem i acordem estratègies d'intervenció conjunta que beneficien el bon funcionament del programa, i l'atenció personalitzada a l'alumnat.